

el davantal de pere calders

A cabo de llegir al diari un títol a dues columnes i en lletra grossa que diu: "La Federació Russa es nega a contribuir regularment al pressupost soviètic."

Pertanyo a una generació que no s'ha acostumat mai a deixar d'anomenar Rússia a tot el territori soviètic, de manera que ens costa de considerar l'existència d'uns russos que sí que *ho són*, oposats a uns altres russos que *no ho són*. És una qüestió que ens fa caure en un estat de vaga incertesa. Que consti que conec una mica d'història i una mica de geografia d'aquell conjunt de països lligats i mal lligats, o sigui que el títol de premsa que esmento no m'hauria de sorprendre. També hauria de donar explicacions pel fet que em senti atordit per una situació que s'assembla a la meua, la del ser o no ser vist per *nosaltres* o vist pels *altres*.

El que trobo significatiu de la notícia és que posa al descobert, d'una manera dramàtica, la crisi d'un sistema. M'imaginava que els americans en farien grans bocades i que desfermarien una intensa propaganda remarcant el triomf espectacular dels seus ideals sobre els principis de l'adversari.

(Ara veig que seria oportú de recordar que quan parlem d'*americans* solem referir-nos als súbdits dels EUA, tot i saber que hi ha moltes altres menes d'americans. És allò que dèiem...)

Passejant pel laberint

Però tornem a la propaganda no aprofitada. Els americans també coneguts com a ianquis tenen unes arrencades que sobren de veres. Des de fa una bona temporada no s'estan de fer saber a tot el món que ells tampoc no van bé. Importants mitjans de comunicació expliquen detalls d'una caiguda de la seva economia, sense plànyer-hi res. Després de dir-nos que les targetes de crèdit (tan americanes!) han perdut la confiança d'una bona part del comerç, ara ens informen que el diner, tan adorat per ells, també és objecte de recels, fins al punt que es va estent l'intercanvi de productes en substitució de les normes monetàries. A Austin, Texas, s'ha constituït la Baker Exchange, Inc., una empresa que s'ocupa de facilitar les transaccions pertinents: tal objecte es canvia per tal altre, o es presta un servei a canvi d'un altre, sense la intervenció de xecs ni de bitllets de banc. Tot pur i natural, com en les incontaminades societats primitives. Es veu, així ens ho diuen, que la Baker Exchange, Inc. es consolida i creix. No he pogut saber (sempre faig curt!) si la companyia de Texas cobra els seus serveis en espècie, com aquells metges rurals que fixaven els seus honoraris a base d'a-

viram o d'hortalisses. Si fos així, les reunions dels possibles accionistes serien divertides per força.

La televisió USA (valgui la llicència) escampa un atre succés digne de comentari: a l'Oest hi ha cada vegada més pobles fantasma, totalment abandonats. Aquell Oest americà que fa cosa de no res era un somni de prosperitat, que atreïa aventurers de tot el món amb la promesa de terres fèrtils i de fortunes ràpides, ja no és el que era. Una parella emprenedora, el matrimoni Papper, preocupats per aquesta decadència, volen ressuscitar el passat amb mesures radicals. Proposen al govern de la Unió que no concedeixi més subvencions als agricultors, per reviuir l'encant de les vastes prades verges, una pensada que inclou destinar recursos importants per aconseguir que els búfals tornin a ésser allò que foren abans d'ésser exterminats pels colonitzadors. Els pobles fantasma serien reconstruïts, amb tècniques essencialment escenogràfiques i la idea bàsica de covertir l'Oest en un enorme parc d'atraccions. Els Papper asseguren que l'èxit de públic seria sensacional i és molt probable que tinguin raó. Si algú creu que tot això són coses que m'invento, li prego de verificar-ho degudament.

Pere Calders